

J O G Y Z É K Ö N Y V .

felvétetett Budapesten, 1945. június hó 24. -én a DEGOB Deportáltakat Gondozó Országos Bizottság Otthonában/ részébet Női kóla, Ajtósi Dörer sor 37.sz./

Megjelenik:
 Született:
 Foglalkozása:
 Utolsó lakolye:
 Koncentráció:
 Táborok:

Hársfalva, 1921. III. 26. -én
 Háztartásbeli
 Budapest, Sütő utca 2.
 Budán, téglagyárban,
 Ravensbrück-Pening, Barna-
 Hornheide.

Fentnevezett előadja a következőket:

Budapesten hadiüzemben dolgoztam, amikor egyik nap, cca m. év december elején, korán reggel lehivtak hivatalos közegék az udvarba és egyenesen vitték bennünket a budai téglagyárba. - Buha- neműt és élelmet vihettünk magunkkal. -

A téglagyárban dolgozni nem kellett, élelmet nem kaptunk ott, csu- nán azt volt, ami magunkkal vittünk. - A gettó körül volt zárva ren- dőrséggel, rengeteg ember volt összezúfolva, helye nem volt senki- nek, felváltva ültek és álltak az emberek. - Mánynak sikerült meg- szöknie. -

A gettóban 3 napig voltunk, egyik nap hirtelen vago- niroztk, a csomagjainkat vihettük magunkkal. - Cca 80 ember volt egy vagonban összezúfolva, rengeteget szenvedtünk a szomszagtól, mert vizet nem tudtunk szerezni. - Ugyancsak nem volt WC lehetőség sem. - Széles körű haláleset is előfordult, főképpen az idősebbek és gyengébbek között. -

Megveselődni vettük t bennünket a német SS alakulatok, ott kap- tunk egy kis levest. Ki kellett szállnunk a vagonokból és átszá- meltek, mely alkalommal nagyon durván bántak velünk az SS katonák. Előfordult, hogy valaki mégis kiszállhatott, ha már tovább nem bír- ta, ilyenkor ha nem sietett, össze-vissza vorték.

Napközben állt a vagon, az utasist csak éjszaka folytattuk. - 8 napi utasiz után megérkeztünk Ravensbrückbe. - Éjszaka a kiszállá- nál, német SS alakulat állott szuronyos sorfalat. - A kiszállás al- kalommal, a vagonban fekvő holttesteket nekünk kellett bevinni a Lagerba. - Ugyanakkor történt, hogy a teljesen legyengültek össze- estek, ezeket otthagyták a helyszínen. -

A Lager kapuja előtt az SS katonaság először átszá-olt bennün- ket és bevitték sátrakba. - Egy ilyen sátorban cca 2000 ember volt elképzalhetetlen módon elhelyezve. - Élni nem lehetett, csupán áll- ni és ilyen szörnyű helyzetben maradtunk 5 napon keresztül. - Oso- portonként beosztva történt a fertőtlenítés, mely alkalommal el- vitték ruháinkat és minden nálunk lévő értéktárgyat. - Mindenről ad- tak egy átvételi-jegyzéket. -

Nemelyiknek a haját is lefágták, de nem mindenkinek. - Ruháinkat ne- vezett rongyokat kaptunk a sajátunk helyett, cipőinket megagy- ták. - Egyik éjszaka hirtelen megjelentek SS felügyelők, akik el- kezdtek bennünket sorban verni, mondv n, hogy eldugtunk fehérneműt. Először rá, hogy azon alkalommal, az ijedségtől egyik társam meg zavarodott, akit ott a helyszínen le is lőttek. -

Az élelmezés nagyon hiányos és kevés volt. - Reggel fél deci feke- téből, délben valami zöldszinű léres léből, este cca 10 dg kenyér- ből, hozzá valami zsiradékból állott.

Munka abból állott, hogy homokot kellett lapátalnunk, vagy talics- káznunk, egyik helyről a másikra, mely minden értelem nélküli munka volt. - A börtönmű nagyon durva volt, részben ennek folytán, részben

Ravensbrück-Hernheide.

a végelgyengüléstől, 3 hét alatt cca 700 ember pusztult el. Reggel 3-kor kezdődött az appell és 6 órák hosszat szmoltak így bennünket, mozdulatlanul állva. - A munka reggel 5-től, este 6-ig tartott. -

Ravensbrückben 3 hétig voltam, innen elkerültem transporttál, cca. 700-an voltunk, Póningbe. - A vagonban térdig volt a hó, cca. 140 ember volt összezúfolva elképzélhetetlen módon, és a vékony ruhánkban és kabátjában nagyon fáztunk. - Volt olyan is köztünk, akiknek még kabátja sem volt, csupán egy szál vékony ruhája. - Az utra kaptunk egy kevés kenyert és valami zsiradékot hozzá. -

Póningbe 4 napú utazás után érkeztünk, ahol egy municiógyárban dolgoztam, cca 300-an voltunk ott. A munka három schichtben történt, még pedig reggel 6-tól d.u. 2-ig, 2-től este 10-ig és este 10-től másnap reggel 6-órásig.

A munka SS felügyelők és katonák felügyelete mellett folyt, nagyon szigorúan bántak velünk. - A gyárig az ut 7 km-t tett ki és az ellátás nagyon gyenge lévén, már munkaközben sokan összeestek végelgyengülésben. - Az ilyeneket megverték, vagy a hajukat levágták. -

Körülbelül f.é. IV. 13.-án, amikor az orosz csapatok közeledtek, gyalog indítottak bennünket utnak. - Mielőtt elindultunk, még a halottakat nekünk kellett elásnunk, a sírokat lesimítani és szemével letakarni. Arra emlékszem, hogy cca. 40 ember ma ott a Revirben beteg, hogy ezekkel mi történt nem tudom. -

A gyaloglás folytán is nagyon sokat szenvedtünk. - Állandóan hajtottak, miután az amerikai csapatok közeledtek, melyek repülőgépen követték bennünket. - Ennek láttára az SS katonák és nők a mi sorainban próbáltak menedéket keresni, a katonák a fegyvereket a kabátjuk alá rejtették el.

Cca 25 km-es utat tehetünk meg, amikor 70-en lemaradtunk, miután a gyengeségtől nem voltunk képesek tovább menetelni. Eljutottunk egy mezőre, ahol lefeküdtünk. Másnap privát házakban, pajtákban kaptunk szállást. - Még aznap este megjelent egy német rendőr, aki el akart vinni bennünket Kennitzbe, egy Lagerba. - Amikor láttam, hogy mennyire le vagyunk gyengülve, - sokan már összeestek az éhségtől és kimerültségtől, - akkor magunkra hagyt az erdőben. -

Cca. 10 napig bujkáltunk házakban, erdőkben, pajtákban, szabad ég alatt, amíg megtudtuk, hogy ott a közelben, egy Barna nevű faluban van egy Lager. Odagyalogoltunk, ahol barakkokban helyeztek el, többnyire árja foglyok voltak ott. Cca. 8 napi ott-tartózkodás után egyik éjszaka megjelent egy német vendőr és gyalog kellett tovább menünk vagy 4-5 km-t. Így jutottunk megint vissza Kennitzbe. Ott töltöttünk el egy éjszakát, onnan ismét tovább akartak vinni. De nekünk sikerült nagy nehezen a Lagerből megszökniünk, - talán 20-an lehettünk. - Elgyalogoltunk vagy 30 km-t és eljutottunk Hernheideba, ahol már amerikai csapatok voltak, akik átvettek bennünket, ez f.é. IV. 30.-án volt. -

Az amerikai csapatok elvittek Kos enba, ahol átvettek tőlük az orosz katonaság. - Ezek segítségével jutottunk el Pestre, Pilsener Prágán és Pozsonyon át. - Jövőre vonatkozó terveim még nincsenek, minden attól függ, hogy hazaérve, kit talállok meg hozzátartozóim közül. -

Jegyzőkönyvet felvette:

Weiss Margit.

